

Marian Gorynia

marian.gorynia@ue.poznan.pl www.mariangorynia.pl

<https://www.facebook.com/marian.gorynia>

<https://www.linkedin.com/in/marian-gorynia-18258a25/>

<https://twitter.com/MGorynia>

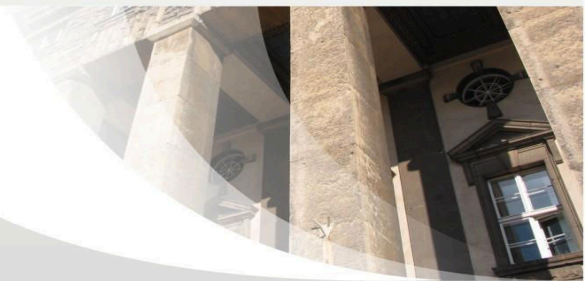
Pandemia i gospodarka – wybrane aspekty

24 kwietnia 2021

FESTIWAL BOSS

UNIwersytet Ekonomiczny
w POZNANIU

TRZY WAŻNE PYTANIA

1. Wyniki gospodarki polskiej w pandemicznym roku 2020 – sukces czy porażka?

<https://www.rp.pl/Opinie/303319882-Dwa-szoki-ktore-sie-przeplataja.html>

<https://www.obserwatorfinansowy.pl/tematyka/makroekonomia/trendy-gospodarcze/czarny-labeledz-pandemii-i-bialy-labeledz-brexitu/>

2. Czy pandemia COVID-19 zabije globalizację?

<https://www.rp.pl/Opinie/200429208-Marian-Gorynia-Globalizacja-po-pandemii.html>

3. Jaka może być nowa normalność po pandemii?

<https://www.rp.pl/Opinie/301289882-Marian-Gorynia-Covid-19-i-nowa-normalnosc.html>

WYNIKI GOSPODARKI POLSKI W PANDEMICZNYM ROKU 2020 – SUKCES CZY PORAŻKA?

- Jako dobry wynik odbierany jest zanotowany w 2020 r. spadek PKB w relacji do 2019 r. o 2,8%. Na tle innych krajów, zwłaszcza członków Unii Europejskiej (średnio unijny PKB spadł o ponad 7%) jest to duży sukces. Prognozuje się, że w 2021 r. wzrost PKB wyniesie 4,2%., choć w dużym stopniu będzie to statystyczny efekt niskiej bazy z poprzedniego roku.
- Wzrost bezrobocia był w 2020 r. mniejszy od oczekiwań. W ciągu 2020 r. stopa bezrobocia w Polsce zwiększyła się z 5,1% do 6,2%. Prognozy na 2021 r. nie zakładają istotnych zmian stopy bezrobocia.
- Relatywnie niezłe wyniki polskiego handlu zagranicznego w 2020 r. Według wstępnych danych GUS eksport wyrażony w dolarach USA wyniósł 269,9 mld USD, a import 256,2 mld USD (wzrost odpowiednio w eksporcie o 1,1%, a w imporcie spadek o 3,6%). Przewidywania na 2021 r. są optymistyczne.

WYNIKI GOSPODARKI POLSKI W PANDEMICZNYM ROKU 2020 – SUKCES CZY PORAŻKA?

- Powody do niepokoju wzbudza natomiast kształtowanie się inflacji. Według Eurostatu, wzrost cen detalicznych w Polsce wyniósł w 2020 r. 3,4 proc. To najwyższy wynik spośród wszystkich krajów UE. Dane Eurostatu ze względu na metodologię różnią się od krajowych, według których w grudniu roczna inflacja w Polsce wyniosła 2,4 proc. Prognozy na 2021 r. cechuje dość znaczna rozbieżność, ale dominuje tutaj obawa o dalszy wzrost inflacji.
- Drugim negatywnym elementem obrazu gospodarki polskiej w 2020 r. jest spadek poziomu inwestycji, zwłaszcza prywatnych. W odniesieniu do tego czynnika na 2021 r. przewiduje się poprawę.

WYNIKI GOSPODARKI POLSKI W PANDEMICZNYM ROKU 2020 – SUKCES CZY PORAŻKA?

Więcej niepokoju wzbudzać może sytuacja w dłuższym okresie:

- Zagrożenia demograficzne – liczba pracujących, wiek emerytalny, emigracja i imigracja, przepływ mało aktywnej części ludności wiejskiej do miast i zawodów pozarolniczych
- Niski poziom nowoczesności, innowacyjności gospodarki
- Zagrożenia środowiskowe, energetyczne
- Ograniczenia możliwości kontynuacji wzrostu gospodarczego w oparciu o przewagi kosztowe, niska innowacyjność
- Zagrożenia wynikające z nierówności społecznych
- Zagrożenia wynikające z nadmiernego konsumpcjonizmu, marnotrawstwa
- Zagrożenia związane z nieprawidłowym funkcjonowaniem instytucji gospodarki rynkowej

CZY PANDEMIA COVID-19 ZABIJE GLOBALIZACJĘ?

- **Zalety i wady oraz korzyści i niekorzyści płynące z globalizacji - Jaghdish Bhagwati: globalization is good but not good enough – globalizacja jest dobra, ale nie dość dobra.**
- **Przyszłość globalizacji bez pandemii - jak wyglądałaby gospodarka światowa bez pojawienia się COVID-19?**
- **Światowy kryzys finansowy z lat 2008-2011 stanowił cezurę w rozwoju procesów globalizacji. Po kryzysie zauważalne stało się zahamowanie integracji globalnej. W 2015 r. zjawisko to zostało nazwane spowolnioną globalizacją (slow globalisation = slowbalisation), a twórcą tego pojęcia był Adjiedj Bakas, holenderski pisarz i obserwator trendów. Zwykło się jednak uważać, że będzie ono miało raczej charakter przejściowy, a na długą metę siły globalizacji wrócą z tym większym wigorem.**
- **The Economist z 24 stycznia 2019 roku: „Patrząc z bardzo długiej perspektywy, na przestrzeni wieków, marsz globalizacji jest nieunikniony, z wyjątkiem nieprzewidzianej katastrofy. Postęp technologiczny obniża koszty handlu w każdym zakątku świata, a ludzki impuls do nauki, kopiowania i czerpania zysków z nieznanego jest nie do powstrzymania. Mogą jednak występować długie okresy spowolnienia, gdy integracja ulegnie zahamowaniu lub spadkowi. Złoty wiek globalizacji przyniósł ogromne korzyści, ale także koszty i polityczną reakcję. Nowy wzór handlu, który go zastąpi, będzie nie mniej obarczony szansą, jak i niebezpieczeństwem”.**

CZY PANDEMIA COVID-19 ZABIJE GLOBALIZACJĘ?

Globalizacja z pandemią i po pandemii

- Zarówno w trakcie, jak i po okresie pandemii nie zostanie wyłączone działanie sił, które skutkowały spowolnieniem globalizacji przed pojawieniem się COVID-19. Siły te będą działać nadal, aczkolwiek usuną się przejściowo na dalszy plan i zostaną niejako przysłonięte przez koronawirusa.
- Nagłe i niespodziewane uderzenie COVID-19 doprowadziło do powstania opinii, że świat po pandemii będzie innym światem, nic już nie będzie wyglądać tak, jak przed koronawirusem.
- Obserwacja reakcji na COVID-19 wśród rządów, polityków, naukowców, intelektualistów wskazuje, że pojawiają się bardzo rozbieżne opinie odnośnie do roli państwa i rynku, znaczenia współpracy międzynarodowej, plusów i minusów otwarcia gospodarek itp.
- Pandemia pokazuje jak ważna jest współpraca międzynarodowa. Świat stał się systemem naczyń połączonych i taki już pozostanie.
- Bardzo ważne jest pytanie, jak może ukształtować się mapa wygranych i przegranych wskutek obecnego kryzysu.
- Zasygnalizowane tendencje są prawdopodobne, ale ich skala i czas występowania będą z pewnością zależne od skutków COVID-19 dla światowego PKB.

JAKA MOŻE BYĆ NOWA NORMALNOŚĆ PO PANDEMII?

1. PYTANIA:

- Czy normalność bez żadnego przymiotnika to rzeczywistość przed wybuchem pandemii (rzeczywistość/normalność przedpandemiczna)?
- Czy nowa normalność obejmuje to wszystko, co stało się po wybuchu pandemii i jest elementem trwającej jeszcze (tak długo aż ustąpi pandemia) rzeczywistości?
- Jak nazwać to, co wykształci się po ustąpieniu pandemii?

2. PROPOZYCJA:

- normalność to stan/rzeczywistość sprzed wybuchu pandemii;
- nowa normalność to stan/rzeczywistość po wybuchu pandemii i w trakcie jej trwania;
- nowa nowa normalność to stan po ustąpieniu pandemii.

3. TRADYCYJNA NORMALNOŚĆ SPRZED PANDEMII - Na początku 2020 roku jeszcze przed wystąpieniem czarnego łabędzia pandemii było niemało białych łabędzi, znanych wcześniej: konfrontacja USA z Iranem, cyberwojna, złe relacje handlowe USA-Chiny promieniujące na całą gospodarkę światową, wybory prezydenckie w USA, koszty zmiany klimatu i inne trendy środowiskowe...tzw. normalność przedpandemiczna nie była wolna od zagrożeń i trosk, a jej wspomnianie z rozrzewnieniem i tęsknotą jest tylko dowodem krótkiej pamięci.

JAKA MOŻE BYĆ NOWA NORMALNOŚĆ PO PANDEMII?

- To, co wyżej zostało nazwane nową normalnością, było kombinacją wyżej wymienionych czynników cechujących tradycyjną normalność – jak widać niewolną od licznych słabości – z pasmem okoliczności definiujących pandemię. Jeśliby zredukować nową normalność do wymiaru ekonomicznego, to oznaczała ona nagłe ograniczenie aktywności gospodarczej spowodowane czynnikami pozaekonomicznymi czyli de facto zdrowotnymi.
- Tak rozumiana nowa normalność zawiera więc w sobie elementy normalności tradycyjnej, jak i cechy wykształcone przez pandemię, które mogą mieć charakter zarówno przejściowy – znikną wraz z ustąpieniem pandemii, oraz te, które pozostaną na zawsze i w tym sensie zmodyfikują czy nawet zdominują nasze życie.
- Te ostatnie stanowią swoisty pomost do nowej nowej normalności czyli normalności popandemicznej. Niezwykle ważne jest ponadto dostrzeżenie, że nowa nowa normalność może być dodatkowo powiązana z pojawieniem się czynników dziś jeszcze nieznanymi, całkowicie nowych, o wydźwięku zarówno pozytywnym, jak i negatywnym.
- Przeprowadzone rozumowanie pokazuje, że nowa nowa normalność wcale nie musi być lepsza od targanej sprzecznościami i negatywnymi efektami normalności tradycyjnej. Warto więc pamiętać, by na liście postulatów cechujących nową nową normalność znalazło się wyeliminowanie wcześniej wymienionych nieprawidłowości cechujących funkcjonowanie światowego system społeczno-gospodarczego.

Dziękuję za uwagę

UNIWERSYTET EKONOMICZNY
W POZNANIU

